

γάνθησαν μέσα στο σκοτάδι. Και τὰ γράμματα αὐτὰ ἔλεγαν:
«Ὁ ἀδελφός μου».

Κι' ἀμέσως ἔπειτα τὰ φῶτα ἄρπαιαν πάλι μόνα τους.
«Ὅλοι εἴμαστε περὶ τρομαγμένοι. Θέλουμε νὰ φάγοιμε μια ὄρα ἀρχήτερα ἀπὸ τὸ στοιχειωμένο αὐτὸ σπίτι.
— Μὰ τί νὰ σημαίνει ἡ φράσις «ὁ ἀδελφός μου»; ρώτησα.
— Σημαίνει, ὅτι ἐδῶ μέσα ἔγινε ἕνα ἐγκλημα, μὴν ἐξήγησε ὁ γηραιὸς κύριος ποῦνε μιλῶν καὶ προσηγοριένως. Ἐδολοφόνησαν ἕναν ἄνθρωπον. Θιγιοῖμα μάλιστα, ὅτι εἶχε διαδοθεῖ τότε ὅτι δράστης τοῦ φόνου ἦταν ὁ ἀδελφὸς τοῦ θύματος. Μὰ ἡ οἰκογένεια του, γιὰ νὰ μὴ γίνῃ σκάνδαλο, σκέπασε τὴν ὑπόθεσι καὶ παῖδες ἔφερι μετὰ μέσῃ, ματαίωσε καὶ τὴ δίωξι.
— «Ὁ, τι κι' ἂν συνέβη, εἶπε ἡ γυναίκα τοῦ φίλου μου, δὲν μπορῶ περὶ νὰ μένω ἐδῶ. Πᾶμε, πᾶμε γρήγορα νὰ φάγοιμε.
Μὰ κι' ἐγὼ ἤθελα περὶ νὰ φάγοιμε γρήγορα ἀπ' τὸ σπίτι αὐτό.

Αὐτὰ εἶδα κι' αὐτὰ ἄκουσα ἐκεῖνο τὸ βράδυ.
Τί ἦταν ὅλο αὐτὸ τὸ μυστήριον;
Ἦταν πραγματικὰ ἡ ψυχὴ ἐνὸς νεκροῦ ποῦ ζητοῦσε ἐκδίκησι;
Μήπως κάποιος ἐκεῖ μέσα ἦταν πηλεκαπητικὸ μέντιονι, χωρὶς νὰ τὸ καταλαβαίῃ κι' ὁ ἴδιος;
Μήπως μὴ ἀγνωστὴ ἠλεκτρομαγνητικὴ δύναμις κινοῦσε τὰ πράγματα;
Ἄλλ' ἢ ἐμψάνσεις τῶν πνευμάτων; Ἢ ἐπαρῆ τῶν κρῶν χειρῶν;
Τὰ φωτεινὰ γράμματα μέσα στὸ σκοτάδι;
Τί ἦσαν ὅλα αὐτὰ;
Ὁ φίλος μου μένει περὶ ἕνα ἄλλο σπίτι. Ἢ γυναίκα του ὅμως ἔχει πάθει ἀπ' τὸ φόβον τῆς μεγάλης νευρικῆς ταραχῆς. Ὁλη νύχτα κάθεται μετὰ τὸ φῶς ἀναμεινῶν. Τρέμει στὸν παρακατωρὸ θρόνον. Ὁ φίλος μου τοῦ κάκου προσπαθεῖ νὰ τὴν καθησυχάσῃ. Ἢ ὑπερέτριά τους πάλι ἀπὸ τὸ πρῶν ὡς τὸ βράδυ προσεύχεται.
Ἐγὼ δὲ... Μοινοῦντι δὲν τὸ λέω σὲ κανένα, δὲν μπορῶ ἀπὸ τότε νὰ μείνω στὸ σκοτάδι κι' ὡς τὸ πρῶν δὲν σβίνω τὸ φῶς.
Ἢ μόνῃ δηλαδὴ ποῖ ἀφελήθησε ἀπ' αὐτὴ τὴν ἱστορία, εἶνε ἡ... ἠλεκτρικὴ εταίρεια.
Ἄς ποῦμε, ἐπὶ τέλους, καὶ κανένα ἀστεῖο, γιὰ νὰ τελειώσῃ λίγο εἴθιμα αὐτὴ ἡ τραγικὴ ἱστορία.

ΤΟΥ ΦΡΑΝΣΙΣ ΖΑΜ

ΠΕΖΑ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ

(Ἀφιερωμένα στὴν κόρη του).

— Δ Α Κ Ρ Υ Α

Ὁ! τὰ δάκρυα τῆς χαρδαμένης μου μικρούλας! Ἐξάρνα πάνω στὸ ἀουγγέριαστο πρόσωπό της, σχηματίζετα μὴ πτυχὴ, ὅπως ἐλάνο στὰ ἴσιχα νερά. Τὸ μετόπι της ζωάονα, τὸ μάγουλά της ζωακιάονα κοντὰ στὴ μύτη, τὸ στόμα της ἀνοίγει σάν νὰ μὴν ἦταν πιά ποτὲ νὰ ξανακλείσει. Τὰ χέρια της κι' αὐτὰ ἀουγοκλείονα, πινάζονα στὸν ἀέρα καὶ μὴ μωροδουρητὴ φωνὴ ἀκολουθεῖ τοὺς μικροὺς συγχαρημένους της λυγμούς...

Ὁ! πόσο εἶνε ἄτυχη!
Τῆς λένε:
— Σώπα, μικρὸ μου, σώπα!...
Μὰ αὐτὴ ζητάει τῆς μάννας της τὸ στήθος γιὰ νὰ βιζάξῃ κι' ἡ φωνὴ της γίνεται πὸ προστακτικὴ καὶ πὸ κλαυμάρα.
Καὶ τότε, στὴν ἄκρη τοῦ ματιοῦ της φαίνεται νὰ λάμπῃ τὸ πρῶτο δάκρυ.

Ὁ, παιδί μου! Ὅπως ἐφιλοσόφησα γιὰ τὸ πρῶτο ζωιόγελον τοῦ κόσμου, εἶτα θὰ φιλοσοφῶ καὶ γιὰ τὸ πρῶτο σου τὸ δάκρυ.
Ἀρχότερα θὰ σὲ διδάξω, ὅτι ἡ γῆ, ἀφοῦ ἐλρῶσβαλε τὸ Δημιουργό της, γιὰ κάμποσον καιρὸ δὲν ἦταν, παρὰ ἕνα δάκρυ ποῖ κωλοῖσε στὰ ματόφρυλά της οὐρανοῦ.

Μὰ ποῖ νὰ ἦσαν τὰ πρῶτα δάκρυα ποῦ χύθησαν πάνω στὴ γῆ;
Φοβάμα — ὄμει! — μήπως μέσα στὴ σκληρότητα τῆς καρδιάς του, ὁ Ἄδამ καὶ ἡ Εβα, γιὰ πὸλν καιρὸ, κατάπαν τὰ δάκρυά τους.

Ἄλλὰ — ποῖς ἔφερι; — ἴσως τὸ σκαλὶ (θὰ μάθης ἀργότερα, ὅτι τὸ σκαλὶ εἶνε καὶ πιστὸ καὶ ὑποτακτικὸ) ἔμα κατάλαβε τὴ θλίψη ποῦ οἱ κύριοι του εἶχαν προξενήσει στὸ Θεό, ἔβλαψε μέσα στὴν κελίδα του.

Ὁ κόρη μου! Σκέφτομα ὅτι τὰ δάκρυα σου — ὅπως τὰ βλέπω νὰ ἐξαπιζώνα εἶτα γρήγορα — θὰ τὰ μαζεῖν ἕνα — ἕνα ὁ φύλακας ἄγγελός σου, γιὰ νὰ κἀν ἕνα εὐλογημένο κομπολόγι...

Ἢ Μητέρα τοῦ Θεοῦ μετὰ τίποτε δὲν θ' ἀντάλλαζε τὰ ζωτανὰ αὐτὰ μαργαριτάρια τοῦ παιδιοῦ μου,

ΑΠ' ΟΣΑ ΔΙΑΒΑΖΟΥΜΕ

ΠΩΣ ΕΡΓΑΖΟΝΤΑΙ ΟΙ ΞΕΝΟΙ ΣΥΓΓΡΑΦΕΙΣ

Ὁ Ὀκτάβιος Μιρμπὸ καὶ τὰ λευκοῦδια τοῦ κῆπου του. Μωρίς Ντωναί, ὁ «Παρισινώτερος», ἀλλὰ καί... ἀσκητικώτερος τῶν συγγραφέων. Πῶς ἐργάζεται. Ἢ κριτικὴ τῆς σύζυγου του. Ἢ εἰρηνικὴ ζωὴ τοῦ Μαρκέλ Πρεβῶ. Τὸ σύστημα τῆς ἐργασίας του, κ.τ.λ. κ.τ.λ.

Δημοσιεύοιμε σήμερα μερικὲς ἀκόμα λεπτομέρειες ἀπ' τὴ ζωὴ διαφόρων διασημῶν Ξένων συγγραφέων.

Χαρακτηριστικὸ σχετικῶς εἶνε, ὅτι πολλοὶ ἀπ' τοὺς ὀνομαστοὺς Ξένους συγγραφεῖς ἀπασχολοῦνται μετὰ τὴν κηπουρικὴ, ἡ ὅποια τοὺς δίνει μὴ πρῶτης τάξεως εὐκαιρία νὰ ξεκουράσων τὸ πνεῦμα τους ἀπ' τὴν καταπῶν κι' ἐξαντλητικὴ διανοητικὴ ἐργασία.

Ὁ δραματικὸς συγγραφεὺς Ὀκτάβιος Μιρμπὸ, λόγου χάριν, ἔμενε πάντοτε στὴ γοητευτικὴ ἑταιρί τοῦ κοντὰ στοῦ Πουασί, καὶ περνοῦσε τὸν καιρὸ του πότε σκιμμένως πάνω ἀπ' τὰ χειρόγραφα του, μέσα στὸ σπουδαστήριόν του, καὶ πότε περιουσιώμενος τὰ λευκοῦδια τοῦ κῆπου του, κλαδειόντάς τα, ποτίζοντάς τα, παρακολουθώντας ἐν γένει, μετὰ στοργή, τὴν ἀνάπτυξιν τους, τὸ θροσερὸ καὶ μωροδῶ ἀνθισμά τους.

Ὁ Ἀλφρέδος Καυός, ὁ λεπτὸς κομωδιογράφος, εἶχε ἐπίσης μὴ ὀραία ἑταιρί στὴν Τυρὸν, στὴν ὅποια διέμενε τοὺς περισσότερους μῆνες τοῦ ἔτους. Καὶ ὅλο μὲν τὸ ἀπόγευμα ἔγραφε τὰ θεατρικά του ἔργα. Τὸ πρῶν τοῦ ὅμοῦ τὸ περνοῦσε περιουσιώμενος τὸν κῆπον του κι' ἐπιστατώντας στὴν καλλιέργεια τῶν κτημάτων του.

Κι' αὐτὸς ἀκόμα ὁ Μωρίς Ντωναί, ὁ συγγραφεὺς τόσον θαυμασίον θεατρικῶν ἔργων, καὶ ὁ Παρισινώτερος τῶν Γάλλων λογιῶν, ὅπως τὸν ἀνόμαζαν, εἶνα — δύο μῆνες τὸ χρόνον ἔμενε στὸ Παρίσι.

Τὸν περισσότερο καιρὸν τοῦ τὸν περνοῦσε μακριὰ ἀπ' τὴ θορυβώδη πρωτεύουσα, σὲ μὴ ἀγορτικὴ περιφέρεια στὸ Ἄγκασί, ὅπου εἶχε μὴ ἰδιόκτητη ἑταιρί. Ἐκεῖ ἔργαζόταν συνήθως ἀπ' τὴν ἄνοιξ ὡς τὸ φθινόπωρον, ἔχοντας μπροστὰ του τὴ μαγνητικὴ θεὰ τῆς θάλασσας καὶ τοῦ κόμπου μετὰ τὰ ἀπαράτητα περιθώρια του.

Τὸν χειμῶνα ὅμοῦ τὸν περνοῦσε στὸ Μελὲν σὲ μὴ ἑταιρί τοῦ πεθεροῦ του, μέσα σὲ βαθύσκιον δάση. Στὴν ἀσκητικὴ ἐκείνη διαμονὴν του, ὁ Ντωναί φοροῦσε πάντα ρουζα ζωντά, ζωριάτικα. Κι' ὅταν τελειῶνε καμμιὰ σπαρή ἀπὸ τὰ θεατρικὰ ἔργα ποῦ ἔγραφε, ἔτρεχε καὶ τὴ διάβαζε στὴ γυναίκα του, ἡ ὅποια εἶχε ἀναλάβει νὰ τοῦ καθαρογράφετὰ τὰ χειρόγραφα. Πολλὲς φορὲς, ἀντιγράφοντας τὰ ἔργα του, ἡ γυναίκα τοῦ Ντωναί ὑπογράφει ὀρισμένους περιόδους, ποῦ, κατὰ τὴ γνώμη της, δὲν στεκάνονταν καλὰ καὶ κατόπιν διετίπωνε τίς ἀπόψεις της στὸ σύζυγόν της, κριτικῶς ὡς εἶτα τὸ ἔργο του.

Ὁ Ντωναί ἔδινε μεγάλη σημασία στὶς κρίσεις αὐτῆς τῆς γυναίκας του, ἔφέροντας ὅτι ἡ γυναικεία διασθήσις ὀδηγεῖ καμμιὰ φορὰ σὲ ἀλάθητες παρατηρήσεις.

Τὸ ἀπόγευμα οἱ δύο σύζυγοι ἀφίνανε τίς δουλειῆς τους γιὰ νὰ παίξων στὸ πᾶνον κανένα κομμάτι τοῦ Μπετόδεν ἢ τοῦ Μόζσαρτ. ὅπου ἡ δίσσις νὰ βάρη μετὰ τὸ ζωσοκόκιμον ζωμά τους τῶν γύρω λόφους. Τὴν ὄρα ἐκεῖνη ἔκαναν ἕνα σύντομον περίπατον στὴν ἔξοχόν κι' ἐγύριζαν στὸ σπίτι τους τὸ ἀπόβραδο, φορτωμένοι ζωάσια, ἀφούλες κι' ἄγρια μωθρα.

Στὶς δέκα τὴ νύχτα περὶ, σάν καλὸς ἀγορτής ὁ Ντωναί «ὁ Παρισινώτερος τῶν Γάλλων συγγραφέων», πλάγιαζε καὶ κοιμότανε ἤσυχος κι' εὐχαριστημένος.

Ἄλλὰ κι' ὁ συγγραφεὺς τῶν σκανδαλωδῶν μυθιστορημάτων τῆς γυναικείας ζωῆς Μαρκέλ Πρεβῶ, περναίει μὴ ζωὴ ἐντελῶς οἰκογενειακὴ, ἀσκητικὴ θὰ μπορούσε νὰ πῆ κανεῖς. Τὸν περισσότερο καιρὸν του ζεῖ σ' ἕνα ἔξοχικό, ἀπὸ κι' ὄμορφον σπίτι, στὸ Μπιάν.

Ἐργάζεται κι' αὐτὸς μεθοδικῶτα ἀπ' τίς ὀχτιὸ ἀκριβῶς τὸ πρῶν ὡς τὴ μὴ μετὰ τὸ μεσημέρι. Τὸ ἀπόγευμά του τὸ ἀφιερώνει στὴν παρακολούθησι τοῦ καθημερινοῦ καὶ περιοδικοῦ τύπου, στὴν ἀλληλογραφίαν του καὶ σ' ἐκδόσεις.

Τὸν λίγο καιρὸν ποῦ μένει στὸ Παρίσι, ὁ Πρεβῶ δὲν μπορεῖ νὰ ἐργασθῇ πνευματικῶς. Καὶ μόνον μὴ μέρα, τὴν ἡμέρα ποῦ γράφει τὸ συνθησιμένο του ἑβδομαδιαῖον ἄρθρον γιὰ τὸ «Φιγακωά», κατορθώνει νὰ κλεισθῇ στὸ σπίτι του καὶ νὰ ἐργασθῇ.

